

Міністерство освіти і науки України

Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника

Коломийський
навчально-науковий інститут

ПЕДАГОГІЧНА НАУКА Й ОСВІТНЯ ПРАКТИКА В РЕАЛІЯХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ

**Збірник
наукових праць**

**Коломия
26 березня 2025**

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
Коломийський навчально-науковий інститут

**ПЕДАГОГІЧНА НАУКА Й ОСВІТНЯ ПРАКТИКА В
РЕАЛІЯХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ**

збірник наукових праць

Івано-Франківськ
«НАІР»
2025

УДК 37.013:355.48(477:47)(082)

П 24

Педагогічна наука й освітня практика в реаліях війни: виклики, досвід, перспективи: зб. наукових праць / упоряд. Слипанюк О. В., Поясик О. І., Ковальчук О. В., Русакова О. В. Івано-Франківськ: НАІР, 2025. 332с.

ISBN 978-617-8011-61-1

У збірнику представлено результати науково-педагогічних досліджень української педагогіки перед викликами діджиталізації; розвитку освітньої інклюзії у воєнну і повоєнну добу; інноваційних вимірів сучасної освіти; історико-культурних та мовно-літературних студій у контексті воєнного часу; етнокультурного вектора вітчизняної гуманітаристики в реаліях війни.

У його основу ввійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна наука й освітня практика в реаліях війни: виклики, досвід, перспективи» (м. Коломия, 26 березня 2025 р.).

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам, педагогам-практикам та всім зацікавленим реформами освітньої галузі.

Рецензенти:

Ланно В. В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології Коломийського навчально-наукового інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Мочернюк Н. Д. – доктор філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту українознавства імені І. Крип'якевича НАН України.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за достовірність інформації, правильність фактів, цитат та посилань несуть автори.

Рекомендовано до друку Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 06 від 28 квітня 2025 р.)

ISBN 978-617-8011-61-1

© Коломийський навчально-науковий інститут

©Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ІННОВАЦІЙНІ ВИМІРИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Bachuk-Ponych N.V.

APPLICATION OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN THE STUDY OF INTERNAL MEDICINE 9

Гресько В. В., Прокопів Л. М.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА (ПЕРША ЧВЕРТЬ ХХІ СТ.) 16

Єгорова І. В.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РЕГУЛЯТОР РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ 23

Ланно В. В.

АКСІОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ 29

Лукашевич І. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ 36

Максим'як Л. Л.

ОСВІТНІ ПРАКТИКИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЄКТ “ЛІТНІЙ ІНСТИТУТ” ОБ’ЄДНУЄ ЗУСИЛЛЯ ТА ГУРТУЄ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОСВІТИ 41

Мачуський В. В.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ВИМІРІ СЬОГОДЕННЯ 50

Мороз О. В.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА 57

Паска А. В., Паска Т. В.

ФОРМУВАННЯ МУЗЕЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ТА МУЗЕЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ 62

Сагач О. М.

ВИКОРИСТАННЯ КОУЧИНГОВОЇ МОДЕЛІ GROW У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ 70

Товстюк Н. К., Кульчинський В. В., Микитюк О. Ю.

ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ 76

Цапро Г. Ю., Гладуш Н. Ф.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ГЕНДЕРНОЇ ЛІНГВІСТИКИ: ВИКЛАДАННЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ 78

Яковишина Т. В.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ 85

РОЗДІЛ II. УКРАЇНСЬКА ПЕДАГОГІКА ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Гайнюк І. М.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ STEM-ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 91

Гайнюк Н. М.

ІННОВАЦІЇ У РОБОТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З МЕДІАТЕКСТАМИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ 98

Доголіч О. І.

ПРОБЛЕМИ ЕМПАТІЙНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, КОГНІТИВНИЙ ТА ЕМОТИВНИЙ НАПРЯМКИ ЕМПАТІЇ 104

Микитюк О. П.

ГЕНЕРАТИВНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ І НАУЦІ: ВИКЛИКИ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ 108

Микитюк О. Ю., Олар О. І., Слипаний О. В., Микитюк П. Д.

РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ОСВІТІ В ОСОБЛИВІ ПЕРІОДИ 116

Пускай С.С.

РОЗВИТОК ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 124

Савчук О. Д., Єгорова І. В.

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ
ЗВО В УМОВАХ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО ЧАСУ 130

Ченіль М. В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧА-
ЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 135

Шинкура Л. М., Шинкура В. М.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ОСВІТНІ ТРЕНДИ У ФАРМАЦІЇ 141

V. Yakuba, M. Zvereva

MOODLE AS A TOOL FOR BLENDED LEARNING IN UNIVERSITY
EDUCATION..... 146

РОЗДІЛ III. РОЗВИТОК ОСВІТНЬОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ВОЄННУ І ПОВОЄННУ ДОБУ

Гладкий В.

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ:
ВИКЛИКИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 152

Громик І. І., Боровець О. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ СЕРЕДОВИЩА СПІВПРАЦІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ 158

Демиденко Т. М., Сильман О. О.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ: АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА
ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК 163

Литовченко О. В.

ОСВІТНЯ ІНКЛЮЗІЯ І ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА У ВОЄННИЙ
ЧАС: ВАЖЛИВА РОЛЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 169

Сидорів Л. М.

РОЗВИТОК КОМУНІКАЦІЇ З ОСОБАМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ..... 174

Сойчук Р. Л.

ДО ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ 178

Стець В. І.

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЖИТТЄВОЇ ПЕРСПЕКТИВИ В
СИТУАЦІЇ НАБУТОЇ ІНВАЛІДНОСТІ 186

Уйгелій Г. Ю., Соловодзінська І. Є., Мазурак О. Т., Стець В. І.

ГІПЕРОПІКА В СІМ'ЯХ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ КРІЗЬ
ПРИЗМУ ТЕОРІЇ ПРИВ'ЯЗАНOSTІ 192

Червінська І. Б.

МЕДІАОСВІТА Й МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК УМОВА
ОПТИМІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЧАС ВОЄННОЇ ДОБИ . 200

РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМАТИКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ЧАСІ ВІЙНИ

Микитюк Г. Ю.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО
УСПІШНОГО ПЕРЕЖИВАННЯ КРИЗОВИХ ПОДІЙ..... 207

Накладюк П. П.

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ПРОБЛЕМАТИКИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ..... 213

Окушко Т. К.

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОЇ ЄДНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В
УМОВАХ ПОГРАНИЧЧЯ УКРАЇНИ (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)..... 220

Пінчук Н. Я.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ У РОБОТІ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА
ВИКЛИКИ ВОЄННОЇ ДОБИ..... 227

Радченко О. М., Кондур О. С.

РОЗВИТОК СІМЕЙНО-РОДИННОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 234

Римик В. Р., Римик Р. В., Синиця А. В.

ПРОФЕСІЙНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ У
ЗАРУБІЖЖІ 240

Yakubiak L.

GROUP DYNAMICS AND DECISION-MAKING: REVISITING SOCIAL
INFLUENCE, POLARISATION, AND PERFORMANCE IN MODERN
CONTEXTS 246

РОЗДІЛ V. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА МОВНО-ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ В КОНТЕКСТІ ВОЄННОГО ЧАСУ

Васильчук М. М.

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГА ОМЕЛЯНА БЛІНКЕВИЧА ЯК ДОКУМЕНТ
ПРО ВЕЛИКУ ВІЙНУ 261

Кіндратюк Б. Д.

ЗНАЧИМІСТЬ ДЗВОНАРСТВА КОЛОМИЇ В ЧАС РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ..... 268

Ковальчук М. П., Ковальчук О. В.

ЛІНГВАЛЬНІ ЗАСОБИ ПОЕТИКИ ВІЙНИ У ПРОЗІ МАРКА
ЧЕРЕМШИНИ 277

Кривиун Н. З.

KORCZAK STUDIES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN PEDAGOGICAL
THOUGHT OF THE 20TH CENTURY 283

Лепьохін Є. О.

ХУДОЖНЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТАКТИЛЬНОСТІ ВІЙНИ В ОПОВІДАННІ
«КАЛІКА» НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ..... 286

Поясик О. І.

ПЛАСТ ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТИТУТ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ: ВІД
ІСТОРІЇ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ 295

Русакова О. В.

ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: МІФИ ТА РЕАЛЬНІСТЬ..... 304

РОЗДІЛ VI. ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ВЕКТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ В РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

Атаманюк Я. Д., Червінський А. І.

ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ ВЕКТОР РЕГІОНАЛЬНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ: РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ВОЄННОЇ ДОБИ..... 310

Марчук М. В.

УКРАЇНСЬКІ ЕТНОКУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ В СІЧОВОМУ РУСІ НА
ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ 316

Михайлишин Г. Т.

ГУРТКИ ЯК МАЙСТЕРНІ ТРАДИЦІЙ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ДЕКОРАТИВНО-
УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА 321

Остап'юк І., Микитюк О.

ПИСАНКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДІ: ІСТОРИКО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ 325

30. Wodak, R. Discourse and power. Sage Publications, 2001. 260 p.
31. Wodak, R. The discourse of politics in action: Politics as usual. Palgrave Macmillan, 2009. 320 p.

Яковишина Т. В.,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет,
м. Рівне, Україна*

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Професія вчителя початкових класів є однією з найважливіших і найвідповідальніших, оскільки від того, наскільки ефективно здійснюється освіта на початковому етапі, залежить формування основних компетентностей учнів, їхніх ціннісних орієнтацій та подальший розвиток. Підґрунтям підготовки майбутнього вчителя є його здатність до професійного саморозвитку. Це поняття охоплює постійну, самостійно спрямовану діяльність педагога щодо вдосконалення своїх знань, умінь, навичок та особистісних якостей, що дозволяють йому бути ефективним в умовах постійно змінюючої педагогічної практики.

Компетенція професійного саморозвитку є важливим аспектом у підготовці вчителів початкових класів. Вона включає в себе здатність до рефлексії власної педагогічної діяльності, вміння аналізувати свої досягнення та недоліки, а також активно шукати шляхи для самовдосконалення. Така компетенція допомагає майбутньому вчителю початкових класів постійно адаптуватися до нових педагогічних тенденцій, методик та технологій, що є надзвичайно важливим у світі, де початкова освіта постійно змінюється.

Майбутні вчителі початкових класів отримують професійну підготовку в педагогічних закладах вищої освіти, де акцент робиться не лише на теоретичних знаннях, але й на розвитку практичних навичок. Важливо, щоб освітній процес був спрямований на формування у здобувачів не тільки базових педагогічних компетентностей, але й здатності до постійного самовдосконалення.

У закладах вищої педагогічної освіти майбутні вчителі повинні бути ознайомлені з різноманітними сучасними методиками, стратегіями професійного розвитку, зокрема, з технологіями безперервної освіти, тренінгами, стажуваннями та іншими формами самоосвіти. Вони повинні навчитися ставити цілі для свого розвитку, планувати освітній процес та оцінювати свої досягнення.

В умовах сучасного світу, де розвиток технологій, соціальних мереж, нових форм організації навчання та змін у суспільстві відбуваються на швидких темпах, професійний саморозвиток стає необхідною складовою не лише для вдосконалення методичних навичок, але й для формування особистісних якостей педагога, здатного до інноваційного мислення та готового до змін.

Отже, компетенція професійного саморозвитку вчителя включає кілька ключових компонентів:

1) професійна рефлексія – це здатність оцінювати свою діяльність, аналізувати успіхи та помилки, знаходити можливості для вдосконалення. Рефлексія допомагає вчителю ставити мету саморозвитку, визначати напрями для вдосконалення своїх педагогічних практик;

2) самостійне навчання – вчитель, який прагне до саморозвитку, постійно вдосконалює свої професійні знання, слідкує за новими тенденціями в педагогіці, читає спеціалізовану літературу, бере участь у семінарах та тренінгах. Це дозволяє йому залишатися затребуваним у своїй професії;

3) інноваційність та творчість – майбутній вчитель має здатність використовувати новітні методи і технології навчання, адаптуючи їх до потреб учнів початкової школи. Це вимагає від нього гнучкості у

підходах до навчання, креативності в створенні уроків, застосування інтерактивних методів тощо;

4) емоційна компетентність та стресостійкість, адже педагогічна діяльність пов'язана з високими емоційними навантаженнями, тому важливо, щоб вчитель вмів керувати своїми емоціями, зберігати професіоналізм у стресових ситуаціях і підтримувати позитивну атмосферу в класі;

5) комунікаційні навички – важливим аспектом є здатність до ефективної комунікації з учнями, їхніми батьками та колегами. Саморозвиток в цьому напрямку допомагає вчителю створювати партнерські стосунки, сприяти розвитку емоційного інтелекту учнів та підтримувати здорову атмосферу в початковій школі [1].

Процес формування професійного саморозвитку проходить кілька етапів та включає певні стадії. В. Міляєва виокремлювала чотири стадії становлення професійно-особистісного саморозвитку.

I стадія – стадія адаптації, відповідає першому році навчання у ЗВО. Відмінною особливістю окресленої стадії є те, що на ній у здобувачів відбувається розвиток самоусвідомлення, самоактуалізації, самоконтролю та самоврядування, мета навчання в університеті набуває глобального характеру, ще відсутні чіткі уявлення про себе як про професіонала, про способи професійної діяльності тощо.

Здобувачі зазнають складнощів у визначенні причин помилок, невдач та промахів у виконанні різних завдань, не можуть повноцінно самоорганізовувати свою навчальну діяльність, вважають, що краще працювати під керівництвом викладачів. Самооцінка на цій стадії у майбутніх учителів, зазвичай, або завищена, або занижена.

Окреслена стадія для майбутнього фахівця важлива тим, що на ній формуються навички самосвідомості, альтернативні способи вирішення професійних проблем, розвиваються емпатійні та рефлексивні здібності, актуалізується інтерес до загальнопрофесійних та психолого-педагогічних дисциплін, розвиваються здібності до професійної інтерпретації обставин, явищ та подій.

Здобувачі вищої освіти (першокурсники) проявляють безпосередній інтерес до виявлення своїх індивідуальних здібностей, які співвідносяться з майбутньою професією. Вони із задоволенням проєктують та моделюють різні професійні ситуації, виступаючи в них як фахівці, застосовуючи свої знання та вміння в організації та вирішенні професійно орієнтованих завдань.

II – стадія диференціації. Ця стадія характеризується проявом індивідуального стилю діяльності здобувача, що актуалізується ступенем розвитку у конкретного студента творчих здібностей, рефлексивності, посилення потреби у професійній самореалізації, критичності, професійного мислення, активно формуються навички саморегуляції навчально-практичної діяльності.

Студенти на цій стадії, як правило, високо вмотивовані у здобутті професійних знань, розвивають професійно важливі якості, що дозволяють уникнути стереотипної та шаблонної професійної поведінки.

III – стадія індивідуалізації. Ця стадія від двох попередніх стадій (адаптації та диференціації) відрізняється переважно сформованими навичками самоврядування та самосвідомості, самоорганізації, становленням адекватної самооцінки у майбутніх учителів початкових класів. Професійна компетентність активно формується, але в той же час вже починає проявлятися у професійному вирішенні здобувачами проблем, ситуацій, проєктів, завдань, що цілеспрямовано формують активного суб'єкта освітньо-професійної діяльності.

Проте «само» процеси у своєму прояві недостатньо стійкі, отож здобувачам необхідно перейти у розв'язанні цієї проблеми до наступної стадії, яку розглянемо нижче.

IV – стадія сталого та стійкого саморозвитку. Окреслена стадія названа не випадково «стійкою». Так, якщо на третій стадії у здобувачів недостатньо стійко проявляються «само» процеси, то вже на цій стадії у них на високому рівні сформовано самоорганізацію, самоврядування, самосвідомість. Стійкість саморозвитку у здобувача характеризується здійсненням самокорекції, самоаналізу освітньо-

професійних досягнень, проявом готовності професійного саморозвитку у подальшій професійно-педагогічній діяльності.

Наведена послідовність етапів формування професійно-особистісного саморозвитку, виокремлена В. Міляєвою, відображає зміст стадій формування актуальних новоутворень (умінь, професійних якостей, знань, «само» процесів) у майбутніх учителів початкових класів [2].

Можливості для переходу до професійного саморозвитку, на наш погляд, виникають за організації спеціального освітнього процесу, де вдало поєднується формування самостійності здобувача та планомірне мотивування освоєння студентами технологій професійного самовдосконалення.

Отже, активізація процесу професійного саморозвитку можлива лише при плануванні та дотриманні низки педагогічних умов, що актуалізують певні ціннісні установки, професійну мотивацію, знання та вміння професійного саморозвитку, технології самопізнання, вміння використовувати професійні знання у реальному освітньо-професійному середовищі.

Поруч із наведеними вище стадіями В. Міляєва виокремила ще одну стадію – **«дезадаптивна стадія»**. Ця стадія передбачає переважання у структурі смислів людини різноманітних аморальних орієнтацій. Прояв цієї стадії можливий на будь-якому з етапів у формуванні компетенції професійного саморозвитку [2].

Особливості стадії розкриваються у тому, що у здобувачів дуже слабо розвинене прагнення професійної самореалізації, свідомого саморозвитку, самосвідомості.

Перебування професійної та пізнавальної мотивації на низькому рівні В. Міляєва пояснює відсутністю у здобувачів бажання надалі працювати за обраним напрямом. Характерним проявом у студентів на цій стадії є пасивне реагування на матеріал, завдання, вправи, що запускають процес професійного саморозвитку. Також майбутні вчителів не ставлять собі за мету отримати та розвинути професійні знання, навички, сформувати вміння професійного саморозвитку [2]. У такому разі говорити про поштовх до професійного саморозвитку

не доводиться, оскільки формування феномена, що розглядається, можливе лише за бажання здобувача отримати й розвинути необхідні практичні вміння та самостійно долати протиріччя між фактичним і бажаним.

Отож, у формуванні компетенції професійного саморозвитку, як було виявлено раніше, необхідно дотримуватися певних етапів (стадій).

Таким чином, формування компетенції професійного саморозвитку передбачає активізацію означеного процесу через переконаність здобувача у необхідності професійного саморозвитку та зорієнтованості освітнього процесу ЗВО на формування означеної компетенції.

Компетенція професійного саморозвитку майбутніх вчителів початкових класів є важливим елементом їхньої педагогічної підготовки. Вона дозволяє майбутнім педагогам не тільки успішно реалізовувати свої обов'язки, а й ставати постійно актуальними, творчими та здатними до змін професіоналами. Підготовка вчителів до професійного саморозвитку вимагає інтеграції в освітній процес різноманітних методик, стратегій і технологій, які сприятимуть формуванню в майбутніх педагогів навичок самостійного навчання, рефлексії та інноваційного мислення.

Таким чином, компетенція професійного саморозвитку є запорукою успіху не тільки для кожного окремого вчителя, але й для розвитку національної освітньої системи в цілому.

Список використаних джерел

1. Компетентність саморозвитку фахівця: педагогічні засади формування у вищій школі / [О. Біла, Т. Гуменникова, Я. Кічук та ін.; Наук. ред. упорядкув. Н. Кічук]; Півден. наук. центр АПН України. Ізмаїл. держ. гуманіт. ун-т. Ізмаїл, 2007.

2. Міляєва В., Бреус Ю. Формування компетентності саморозвитку особистості в умовах реалізації компетентнісного підходу у фаховій справі. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2012. № 9. С. 208-215.

Наукове видання

**ПЕДАГОГІЧНА НАУКА Й ОСВІТНЯ ПРАКТИКА В
РЕАЛІЯХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ, ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ**

збірник наукових праць

ISBN 978-617-8011-61-1

В авторській редакції
Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 19,30
Наклад 100 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.